

ЗАТВЕРДЖЕНО

Начальник Івано – Франківського надлісництва
філії "Карпатський лісовий офіс"

_____ Михайло БОЙЧУК

_____ 2025 року

ПРОГРАМА

навчання власного персоналу та підрядників, а також інформування
зацікавлених сторін задля запобігання збору, полювання чи відлову
рідкісних та тих, що перебувають під загрозою на території
Івано-Франківського надлісництва

1. Виявлення рідкісних видів і видів, що перебувають під загрозою рослин, тварин і птахів та їх оселищ.

Процедуру виявлення рідкісних видів і видів, що перебувають під загрозою рослин і тварин та їх оселищ, що зустрічаються на території підприємства, слід починати із запиту до територіального органу Міністерства охорони навколишнього природного середовища щодо надання списків видів з Червоної книги України, Європейського Червоного списку, Червоного списку МСОПЗ, підписаних Україною конвенцій, списків регіональних рідкісних і зникаючих видів рослин і тварин, а також рослинних угруповань, занесених до Зеленої книги України, які ідентифіковано в адміністративній області, де розташоване підприємство.

Списки таких видів містяться у довідкових виданнях із охорони природи та ПЗФ, які видано останнім часом для багатьох регіонів України.

Другим кроком цієї процедури є встановлення наявності цих видів на території підприємства. Для цього слід використовувати всю наявну інформацію, зокрема:

- матеріали лісового та мисливського впорядкування;
- документацію, що стосується об'єктів ПЗФ на території підприємства;
- матеріали спеціальних обстежень та перевірок екологічною інспекцією;
- консультації із місцевими експертами, природоохоронними організаціями, відповідними державними органами та іншими зацікавленими сторонами.

Найважчим кроком цієї процедури для працівників лісового господарства є ідентифікація таких видів у натурі.

Для встановлення місцезнаходження цих видів бажаним є залучення спеціалістів з охорони природи, ботаніків, зоологів, представників інших зацікавлених сторін, які мають відповідну кваліфікацію для виконання такої роботи. Встановлені місцеперебування рідкісних видів флори та фауни мають бути занесені до лісовпорядних планів.

2. Охорона рідкісних видів і видів, що перебувають під загрозою рослин, тварин і птахів та їх оселищ.

Наявність на території підприємства рідкісних і зникаючих видів флори і фауни, а також рослинних угруповань, занесених до Зеленої книги, слід враховувати при плануванні і виконанні будь-яких лісогосподарських і природоохоронних заходів.

Загалом, для таких лісів має бути встановлений режим обмеженого лісокористування.

До визначення заходів із збереження рідкісних видів і видів, що перебувають під загрозою рослин і тварин та їх оселищ, а також рослинних угруповань, занесених до Зеленої книги України, та їх планування і методів виконання слід залучати зацікавлені сторони, зокрема кваліфікованих спеціалістів з охорони природи.

При складанні технологічних карт виконання лісогосподарських заходів місцеперебування рідкісних видів і видів, що перебувають під загрозою рослин і тварин та їх оселищ або рослинних угруповань слід заносити до технологічних схем, щоб при проведенні заходу не порушити природний режим їх існування.

В розділ технологічної карти, де описано природоохоронні аспекти проведення заходу, робиться відповідний запис про заходи, які слід вжити для охорони таких видів або угруповань.

3. Моніторинг виявлених рідкісних видів і видів, що перебувають під загрозою рослин, тварин і птахів та їх оселищ.

Підприємство повинно щорічно проводити моніторинг виявлених рідкісних і зникаючих видів флори і фауни та рослинних угруповань, занесених до Зеленої книги України.

4. Вимоги щодо охорони рідкісних видів і видів, що перебувають під загрозою рослин, тварин і птахів та їх оселищ.

Відповідно до ст. 8 Закону України "Про Червону книгу України" підприємства повинні виявляти і охороняти ті види, які є (або можуть бути) об'єктами користування на даному підприємстві (деревно-чагарникові види, гриби, трав'янисті рослини, які можуть використовуватися в порядку побічного користування лісом, мисливські тварини). Вимоги ЛОР, вимагають виявляти і охороняти на території підприємства всі рідкісних видів і видів, що перебувають під загрозою рослин і тварин та їх оселищ, тобто перевищують вимоги національного законодавства.

Необхідно вживати заходів щодо захисту рідкісних видів і видів, що перебувають під загрозою рослин і тварин та їх оселищ, існування яких під загрозою або у небезпеці, їх місць розповсюдження (наприклад, місць гніздування та годування).

Охоронні зони та захисні території слід встановлювати відповідно до масштабів та інтенсивності ведення лісового господарства, а також унікальності об'єктів, що потребують охорони.

Слід регулювати спортивне та промислове полювання, рибальство та збирання колекцій.

5. Збереження рідкісних видів і видів, що перебувають під загрозою рослин, тварин і птахів та їх оселищ, та рослинних угруповань, які ідентифіковано в адміністративних межах підприємства.

Списки таких видів і угруповань мають бути на підприємстві. Території, на яких охороняються ці види і угруповання мають визначатися підприємством разом з місцевими експертами, природоохоронними організаціями, науковцями інституту УкрНДІ гірліс та Галицького НПП, вони повинні бути задокументовані. Для таких лісів, а також інших лісів, які виконують важливі екологічні функції, встановлюється режим обмеженого лісокористування, а метою ведення лісового господарства є збереження цих лісів.

Проводиться контроль дотримання вимог законодавства щодо полювання, рибальства, інших видів спеціального користування лісовими ресурсами.

Рідкісні види і види, що перебувають під загрозою (рослин, тварин і птахів) та їх оселищ, охороняються, головним чином, на територіях ПЗФ. Вимогою ЛОР є ідентифікація та охорона таких видів у лісах будь-якої категорії.

Охорона біотичного різноманіття включає систему правових, організаційних, економічних, матеріально-технічних, освітніх та інших заходів, спрямованих на збереження, відтворення і використання рослинного та тваринного світу.

Основні вимоги законодавства щодо забезпечення охорони рослинного світу визначені ст.ст. 25, 26 Закону України «Про рослинний світ», тваринного світу – розділом IV Закону України «Про тваринний світ», рідкісних та зникаючих видів флори і фауни – ст. 11 Закону України «Про Червону книгу України».

Охоронні пріоритети задекларовані в основному національному документі, Червоній книзі України (ЧКУ).

6. План виявлення і взяття під охорону рідкісних видів і видів, що перебувають під загрозою рослин, тварин і птахів та їх оселищ.

№ пп	Назва заходу щодо виявлення та взяття під охорону рідкісних і зникаючих видів	Заходи щодо охорони рідкісних і зникаючих видів	Хто проводить
1	Збереження об'єктів природно-заповідного фонду (ПЗФ) де зростають або мешкають рідкісні та зникаючі види рослин і тварин, значимих на регіональному рівні.	Рубки, не проводяться.	Спеціалісти лісгоспу, зацікавлені сторони, сторони чий інтереси зачеплено, експерти
2	Проведення науковцями польових робіт із вивчення фауни, виявлення рідкісних і зникаючих видів та планування заходів щодо їх збереження та покращення умов існування.	Створення охоронних зон навколо гнізд, виготовлення і розвішування штучних гніздівель.	Науковці
3	Проведення обстеження земельних лісових ділянок при відводах і таксації лісосік рубок головного користування та рубок формування і оздоровлення лісів При виявленні, виділяються ключові біотопи і об'єкти, згідно переліку ключових біотопів та об'єктів та їх опису.	Збереження ключових біотопів і об'єктів. Створення охоронна зона	Спеціалісти лісгоспу, лісничі, зацікавлені сторони, сторони чий інтереси зачеплено, експерти
4	Проведення картування місць зростання та мешкання популяцій рідкісних та зникаючих видів флори і фауни для забезпечення їх збереження при здійсненні господарської діяльності;	На картах-схемах по лісництвах наносяться рідкісні та зникаючі види і біотопи	Спеціалісти лісгоспу.
5	Залучення зацікавлених сторін та науковців до виявлення рідкісних та зникаючих видів рослин і тварин		Адміністрація лісгоспу

7. Охорона видів рослин і грибів занесених до переліку, на державному рівні.

Охорона видів рослин і грибів занесених до списку, на державному рівні забезпечується шляхом заходів:

- встановлення особливого правового статусу, заборона або обмеження їх використання,
 - врахування вимог щодо їх охорони під час розробки нормативних актів місцевого рівня,
 - системна робота щодо виявлення місць їх зростання, проведення постійного спостереження за станом популяцій,
 - пріоритетного створення на територіях, де вони зростають системи заповідних та інших об'єктів, що особливо охороняються,
 - створення банків їх генофонду, розведення у спеціальних умовах (розсадниках, ботанічних садах, дендропарках тощо),
 - урахування спеціальних вимог щодо охорони під час розміщення продуктивних сил, ведення господарської діяльності, вирішенні питань відведення земельних ділянок, розробки проектної та проективно-планувальної документації, екологічної експертизи.
- Ведення Списку покладається на Державне управління охорони навколишнього середовища в Івано-Франківській області.